

สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา
กรุงเทพมหานคร

สายบัว นพตลุง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความเห็นของบุคลากรในโรงเรียนต่อสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 103 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .953 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) บุคลากรในโรงเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน 3) บุคลากรในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านทรัพยากรบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ

สภาพการระดมทรัพยากร การบริหารการศึกษา

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคน ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศด้าน ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ยิ่งในสภาวะปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันมากในสังคมโลก การศึกษาก็ยิ่งสำคัญมากขึ้น เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันระหว่างประเทศ

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ต่าง ๆ จึงทำให้หลายประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา นอร์เวย์ ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้พร้อมสำหรับการก้าวเข้าสู่ยุคของการแข่งขันและเป็นผู้นำด้านข้อมูลข่าวสารต่อไป

สภาพของสถานการณ์ปัจจุบันในสังคมไทยชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาวิกฤตน่าเป็นห่วงจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุล โดยมุ่งสร้างความเจริญทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วแต่ประการเดียวทำให้บุคคลและสังคม รวมทั้งโครงสร้างและกลไกการบริหารและการจัดการต่าง ๆ ปรับตัวไม่ทันก่อให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาทางด้านจิตใจ ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การปรับเปลี่ยนให้ทันกับกระแสหลักเศรษฐกิจ สังคมฐานความรู้ การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริหารจัดการการศึกษาจึงต้องเปิดกว้างให้ชุมชนท้องถิ่นและภาคเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปได้อย่างกว้างขวางด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 10 ระบุไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึง การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลักการสำคัญดังกล่าวตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education for All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการศึกษา (All for Education) อันเป็นหลักการพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลกนอกจากนี้ในมาตรา 60 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุถึงบทบาทหน้าที่ของรัฐว่า “ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้ 1) จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน การศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน2) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัว ที่มีรายได้น้อย ตามความเหมาะสมและความจำเป็น 3) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม 4) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และลงทุนให้สถานศึกษา ของรัฐตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาค

ในโอกาสทางการศึกษา) จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน 6) จัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี่ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชนเพื่อให้พึ่งตนเองได้ 7) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกระบวนการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย_พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 10 ระบุไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึง การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลักการสำคัญดังกล่าวตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education for All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการศึกษา (All for Education) อันเป็นหลักการพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลกนอกจากนี้ในมาตรา 60 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุถึงบทบาทหน้าที่ของรัฐว่า “ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้ 1) จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน 2) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัว ที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น 3) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม 4) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนให้สถานศึกษา ของรัฐตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา 5) จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน 6) จัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี่ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชน เพื่อให้พึ่งตนเองได้ 7) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

โรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งของสังคมที่มีส่วนร่วมพัฒนาบุคลากรของประเทศ โดยมีเป้าหมายหลักคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมีหน้าที่รับผิดชอบให้การศึกษาอบรมนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถมีคุณสมบัติที่ดีเพื่อเป็นกำลังสำคัญของประเทศต่อไป โดยเฉพาะสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชนเป็นสถาบันบันการศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุดจึงมีความสำคัญและส่งผลถึงการพัฒนาสังคมเป็นอย่างมาก ควรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน จึงต้องได้รับการดูแลพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และนอกจากนี้คุณภาพทางการศึกษายังส่งผลต่อเรื่องที่สำคัญต่อสังคมโดยรวมของประเทศคือ 1)ระดับนานาชาติเพื่อสร้างความเข้มแข็งของประเทศในการแข่งขันกับอารยประเทศ 2)ระดับประเทศ 3)ระดับท้องถิ่น

การพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารจัดการงานอาคารสถานที่ การจัดการรูปแบบการเรียนการสอน การจัดการสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนานักเรียน เนื่องจากบุคคลเหล่านี้เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานทุกอย่างภายในโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนสามารถทำหน้าที่ได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและประเทศชาติ การจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องใช้งบประมาณที่สูงและการจัดการงบประมาณที่มีคุณภาพซึ่งงบประมาณดังกล่าว สถานศึกษาได้รับการจัดสรรจากภาครัฐค่อนข้างมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอต่อการนำมาใช้ในการบริหารและพัฒนา จึงจำเป็นต้องหารายได้จากส่วนอื่นเข้ามาช่วยเหลือพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้ชุมชนหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้สถานศึกษาได้รับการพัฒนา ดังนั้นการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่ได้กล่าวไว้ในหมวดที่ 8 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาให้มีความสามารถพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมอารยประเทศ

ผู้วิจัยเห็นว่า แม้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ว่าด้วยการระดมทรัพยากรดังกล่าว ซึ่งเป็นข้อบัญญัติที่ช่วยเป็นแนวทางหลักในการแก้ปัญหาความขาดแคลนทั้งปวงในสถานศึกษา แต่การระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา ยังอยู่ในระดับน้อยมาก ดังนั้น หากผู้บริหารทุกระดับทำความเข้าใจ ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการระดมทรัพยากรและมีการนำมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมจริงจังแล้ว งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากกรุงเทพมหานครจะเพียงพอต่อการบริหารการศึกษาอย่างแน่นอน จึงจำเป็นต้องศึกษาเพื่อให้พบสภาพที่แท้จริงของการระดมทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดบูรณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผน

และกำหนดทิศทางหรือพัฒนารูปแบบในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาให้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยโรงเรียนวัดปุณณวาสและโรงเรียนมัธยมปุณณวาส รวมทั้งสิ้น 140 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ที่ประชากรจำนวน 140 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 103 คน

2. เนื้อหาที่ใช้ในงานวิจัย คือ สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น และด้านทรัพยากรทางการเงิน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยโรงเรียนวัดปุณณวาสและโรงเรียนมัธยมปุณณวาส รวมทั้งสิ้น 140 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง 103 คน ประกอบด้วย บุคลากรของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีเพศหญิง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 57.3 และเพศชาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 มีประสบการณ์การทำงาน 1 – 10 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 ประสบการณ์การทำงาน

11 – 30 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 และประสบการณ์การทำงาน 31 ปีขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ (Check List) ถามเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์การทำงาน แบบสอบถามสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา 4 ด้าน จำนวน 43 ข้อ ได้แก่ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น และด้านทรัพยากรทางการเงิน รวมไปถึงข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาความเชื่อมั่นโดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .953 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 103 ฉบับ ประกอบด้วยระหว่างวันที่ 1 – 12 พฤษภาคม 2560 และนัดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จนได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) กับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิจัย

1. สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านทรัพยากรบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมากที่สุด คือ ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น รองลงมาคือด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ และลำดับสุดท้ายคือ ด้านทรัพยากรทางการเงิน ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนในชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ทั้งสองโรงเรียนมีนโยบายที่ชัดเจนที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกับชุมชน สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการนำทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีในชุมชนเป็นแหล่งในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน อีกทั้งการประสานความร่วมมือภายในและภายนอกโรงเรียนทำให้นักลกรภายในโรงเรียนรวมถึงชุมชนให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากรทางด้านต่าง ๆ และความเข้มแข็งของชุมชนผลักดันให้โรงเรียนสามารถระดมทรัพยากรต่าง ๆ ในบริเวณชุมชนได้มาก อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนวัดปุณณवासและโรงเรียนมัธยมปุณณวาสมีความเข้มแข็ง สามารถแลกเปลี่ยนและร่วมระดมทรัพยากรด้วยกัน ทั้งทางด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรทางการเงินได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสังเวียน มาลาทอง (2556 : หน้า 71) ได้ศึกษาสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่าในภาพรวมสภาพการระดมทรัพยากรอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของรามต กุญรัมย์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่าในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านทรัพยากรบุคคล สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านทรัพยากรบุคคล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและรับรู้ถึงสภาพความเป็นอยู่ของสถานศึกษาในปัจจุบันการที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมและได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมกิจกรรมทางการศึกษาจึงเป็นบทบาทหน้าที่อีกอย่างหนึ่งของผู้ทรงคุณวุฒิหลาย ๆ ท่าน เพราะเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ที่ได้สั่งสมมาเพื่อให้เกิดคุณค่าแก่บุตรหลานได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป โดยเฉพาะในเรื่องสถานศึกษาประสานงานกับกรรมการสมาคมผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และนิมนต์พระสงฆ์มาให้ความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าสถานศึกษาสามารถดำเนินการเป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน จึงเป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงและยั่งยืน สอดคล้องกับ งานวิจัย

ของธีรกานต์ คำภูษา (2555, หน้า 81) ศึกษาสภาพการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ด้านทรัพยากรมนุษย์ (เนื้อหาเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคล) อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัยของรุ่งเรือง สว่าง (2556, หน้า 147) ศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่าด้านทรัพยากรบุคคลอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ชุมชนวัดปุณณาวาส ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติมาก เมื่อเทียบกับพื้นที่เขตอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร และเข้าถึงทรัพยากรทางธรรมชาติที่หลากหลายได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็น ฟุ้งนา แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ลักษณะดิน หิน แร่ ที่หลากหลาย เป็นต้น อีกทั้งโรงเรียนวัดปุณณาวาสและมัธยมปุณณาวาสยังมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของชุมชน โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาจัดการเรียนรู้ด้วยการนำทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนมาประยุกต์ใช้เป็นแหล่งและสื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ไกรสร ปลื้มอารีย์ (2555, หน้า 115) ศึกษาสภาพและปัญหาการระดมทรัพยากรท้องถิ่นในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าสภาพการระดมทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่นในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นสิ่งที่บุคคลและสังคมทั่วไปจะมีอยู่แล้วเพราะมีความจำเป็นต้องกินต้องใช้ในแต่ละวัน ซึ่งทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น บางอย่างสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการประสานความร่วมมือกับชุมชนทั้งด้านศาสนาและวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาสามารถทำได้ที่อยู่แล้ว สอดคล้องกับ งานวิจัยของรุ่งเรือง สว่าง (2556, หน้า 147) ศึกษาการศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (เขต 22) พบว่าการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ด้านทรัพยากรทางกายภาพ (หรือคือด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น) อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านทรัพยากรทางการเงิน สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านทรัพยากรทางการเงิน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก การบริหารทรัพยากรทางการเงินถือเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการบริหารงานให้ดำเนินงานไปได้อย่างราบรื่นและในสถานะเศรษฐกิจปัจจุบันนอกเหนือจากการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐแล้ว อีกวิธีการหนึ่งที่สำคัญคือการระดมทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ โดย

อาศัยความร่วมมือของชุมชนด้วย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ มารีสา รุ่งน้อย (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนที่มีต่อสภาพการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการบริหารการศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่าตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นด้านการเงินอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับ งานวิจัยธีรกานต์ คำภูษา (2555, หน้า 81) ศึกษาสภาพการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการบริหารการศึกษา ของ โรงเรียนในอำเภอเชกา จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ด้านทรัพยากรทางการเงินอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนที่มีเพศต่างกัน ต่อสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ปัจจัยหลายอย่าง เช่น การที่บุคลากรในโรงเรียนได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค และมีความเท่าเทียมกันในเรื่องเพศ เนื่องจากการทำงานภายในโรงเรียนไม่มีการแบ่งระดับหรือความสำคัญระหว่างเพศชายและเพศหญิง แต่คำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคลากรเป็นสำคัญ โดยที่ครูและบุคลากรในโรงเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีการสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร การยอมรับและการไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านความเป็นส่วนตัว และด้านการทำงาน มีพฤติกรรมส่งเสริมและกระตุ้นให้มีการแสดงออก ดังจะเห็นได้จากการที่คณะครูมีวิสัยทัศน์ร่วมกันและมีความเข้าใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรในสถานศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยลักษณ์ นวลศรี (2557:บทคัดย่อ) ซึ่งเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ด้านการบริหาร พบว่า ผู้บริหารที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการระดมทรัพยากรไม่แตกต่างกัน และ สอดคล้องกับ งานวิจัยของนันทยา โสภณสรัญญา (2552, หน้า 69-75) ได้ศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษากลาง ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการระดมทรัพยากรระหว่างบุคลากรทั้งสองเพศในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ต่อความคิดเห็นต่อสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทรัพยากรบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ปัจจัยหลายอย่าง เช่น สถานศึกษามีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการระดมทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกันระหว่างบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันผ่านทางการประชุมงานรวม การสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ และการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ รวมถึงบุคลากรมีความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการรวบรวมทรัพยากรในทุกด้าน และแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ งานวิจัยของเบญจวรรณ อุไรรัตน์ (2551, หน้า 124-126) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหาร

การศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานของผู้บริหาร โรงเรียนไม่มีผลต่อการระดมทรัพยากร ไม่ว่าผู้บริหารจะมี ประสิทธิภาพมากหรือประสิทธิภาพน้อยก็สามารถสร้างกลวิธีการในการระดมทรัพยากรให้เหมาะสมกับ บริบทของ โรงเรียนและสภาพชุมชน ได้ และผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์และสร้าง แรงจูงใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้การสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ ได้ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของธัญลักษณ์ นวลศรี (2557:บทคัดย่อ) ซึ่งเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามเพศ และประสิทธิภาพด้านการบริหาร พบว่า ผู้บริหารที่มี ประสิทธิภาพด้านการบริหารต่างก็มีความคิดเห็นต่อการระดมทรัพยากรไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านทรัพยากรบุคคล ควรให้ความสำคัญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการมีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระดมทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารการศึกษา
2. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ โรงเรียนควรมีการปรับหลักสูตร เนื้อหา กระบวนการ ภูมิทัศน์ภายใน โรงเรียนเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน
3. ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น โรงเรียนควรมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้อยู่คู่กับชุมชนไปอย่าง ยั่งยืน
4. ด้านทรัพยากรทางการเงิน บุคลากรใน โรงเรียนควรมีการสานสัมพันธ์กับมูลนิธิต่างๆ เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการจัดหาเงินบริจาคจากมูลนิธิต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนใน ชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนใน ชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาความร่วมมือของโรงเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆในการระดม ทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนในชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2533). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ไกรสร ปลื้มอารีย์. (2555). สภาพและปัญหาการระดมทรัพยากรท้องถิ่นในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ชาญชัย อาจิณสมาจาร. (2550). การบริหารการศึกษา *Educational Administration*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ชำนาญ วัฒนะ. (2549). การศึกษาสภาพการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวดี ประเสริฐศรี. (2560). การบริหารการศึกษา : ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. (ออนไลน์) 5 มีนาคม 2560. จาก <http://nattawoot20.wordpress.com/2008/09/09การบริหารการศึกษา>.
- ทัศนีย์ เบญจจิตลารักษ์. (2533). ทรัพยากรท้องถิ่นของโรงเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญลักษณ์ นวลศรี. (2557). การระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ธีรกานต์ คำภูษา. (2555). การระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการบริหารการศึกษาโรงเรียนในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ. นครพนม : มหาวิทยาลัยนครพนม.
- นงราม เศรษฐพานิช และคนอื่นๆ. (2541). การเงินเพื่อการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี.
- นันทยา โสภณสรัญญา. (2552). การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่ การศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2534). ก้าวเข้าสู่ผู้บริการการศึกษา. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- เบญจวรรณ อุไรรัตน์. (2551). การระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ปรีดา ศิริสวัสดิ์. (2535). การประสานความร่วมมือระหว่างรัฐกับองค์กรเอกชนในการให้บริการแก่สตรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- มาริสำ รำน้อย. (2556). ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีต่อสภาพการระดมทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อการบริหารการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

- รามเมต กุขรัมย์. (2554). บทบาทของผู้บริหารต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน.
- รุ่งเรือง สว่าง. (2556). การศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (เขต 22) . วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- วนิดา เลาหกุล. (2546). ประโยชน์จากแหล่งวิชาชุมชน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2544). ทรัพยากรการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมยศ นาวิการ. (2538). การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : นวสาส์น.
- สังเวียน มาลาทอง. (2556). การศึกษาสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). รายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในวาระครบรอบ 3 ปีของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. สุชาติพิชัย งามนิล. (2538). การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.